

Muzeum Regionalne
w Środzie Śląskiej

Średzkie Zeszyty Naukowe

TOM 6/2012

Grzegorz Borowski, Marek Grześkowiak, Piotr Jarysz

**SPRAWOZDANIE Z SONDAŻOWYCH
BADAŃ ARCHEOLOGICZNYCH
W MIEJSCOWOŚCI ŚWIĘTE, GM. ŚRODA ŚLĄSKA,
DZ. NR 118, 146, 146/2 I CZĘŚCIOWO 557**

(decyzja nr 617/2012 dnia 6.04.2012 r.)

sprawozdanie ma charakter ostateczny

Środa Śląska 2012

© Muzeum Regionalne w Środzie Śląskiej

**SPRAWOZDANIE Z SONDAŻOWYCH BADAŃ ARCHEOLOGICZNYCH
W MIEJSCOWOŚCI ŚWIĘTE, GM. ŚRODA ŚLĄSKA,
DZ. NR 118, 146, 146/2 I CZĘŚCIOWO 557**

WSTĘP

W dniach od 6 do 13 kwietnia 2012 r. przeprowadzono sondażowe badania archeologiczne na terenie gruntów wsi Święte, gm. Środa Śląska, dz. nr 118, 146, 146/2 i częściowo 557. Badania, na podstawie pozwolenia Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu nr 617/2012 z dnia 6.04.2012 r., przeprowadził zespół Muzeum Regionalnego w Środzie Śląskiej w składzie: mgr Grzegorz Borowski (kierownik badań), mgr Piotr Jarysz i mgr Marek Grześkowiak. Podyktowane one były planowaną sprzedażą pod przyszłe zainwestowanie terenu wspomnianych działek. Badania finansował Urząd Miejski w Środzie Śląskiej.

**I. REJON BADAŃ ARCHEOLOGICZNYCH W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ
ARCHEOLOGICZNYCH**

Obszar badań archeologicznych znajduje się około 1 km na południowy-wschód od wsi Święte, po zachodniej stronie niewielkiego ciek wodnego Cieciorka (ryc. 1). Na wschód od omawianego terenu zlokalizowanych jest kilka stanowisk archeologicznych będących najprawdopodobniej pozostałością po osadnictwie pradziejowym i średniowiecznym, układających się wzdłuż wspomnianego ciek: 3/23/78-25 AZP; 4/24/78-25 AZP; 6/26/78-25 AZP; 8/28/78-25 AZP; 7/27/78-25 AZP (ryc. 2). Żadne z tych stanowisk nie zostało do tej pory poddane badaniom archeologicznym, w związku z czym nie jest znany ich charakter.

Natomiast w północnej części terenu poddanego badaniom sondażowym notowane były dwa inne stanowiska: 5/25/78-25 AZP i 9/29/78-25 AZP. W miesiącu

marcu 2012 r. poddano je wyprzedzającym, ratowniczym badaniom archeologicznym, których wynik okazał się negatywny (Borowski i in. 2012).

II. PRZEBIEG BADAŃ ARCHEOLOGICZNYCH

Przed przystąpieniem do badań archeologicznych wyznaczono zasięg wykopów zgodnie z programem badań uzgodnionym z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków. Zakładał on przecięcie całego obszaru przyszłego zainwestowania pięcioma szurfami prowadzonymi po linii wschód-zachód (ryc. 3). Każdy z nich miał około 500 m długości oraz 1,5 m szerokości. Oddalone one były od siebie o około 150 m. Wykop wykonywano sprzętem mechanicznym (koparka z tzw. łyżką skarpówką) do głębokości około 0,5 m, równolegle przebiegając urobek oraz doczyszczając odsłaniane powierzchnie.

Dokumentację archeologiczną wykonywano w ten sposób, że na każdym z szurfów fotografowano powierzchnię pięciu odcinków o długości około 100 m oraz rysowano i fotografowano fragment profilu każdego odcinka. Działania takie wynikały z faktu, że w miarę postępu prac nie rejestrowano reliktywów archeologicznych, w związku z czym konieczna była regularna dokumentacja poszczególnych partii wykopów, w których układ stratygraficzny był niemal identyczny. Szurfy oznaczono cyframi rzymskimi (I-V), natomiast poszczególne odcinki, na który zostały one podzielone – kombinacją cyfr rzymskich i dużych liter alfabetu łacińskiego (np. odcinek IA). Z kolei same profile oznaczano kombinacją cyfr rzymskich i arabskich (np. profil I1). W ten sposób zadokumentowano 24 odcinki w ramach pięciu szurfów oraz 24 profile. We wszystkich wykopach stwierdzano podobny układ jednostek stratygraficznych. Nad żółtym lub żółto-szarym piachem ze żwirem, miejscami gliniastym występowała bezpośrednio ziemia orna o miąższości około 30 cm (ryc. 4-8; fot. 1-54).

ZAKOŃCZENIE

W trakcie przeprowadzonych badań sondażowych nie zarejestrowano jakichkolwiek reliktyw archeologicznych. Być może ich istnienie przewidywać należy bliżej ciekę Cieciorę, w związku z czym przy okazji przyszłych jakichkolwiek prac ziemnych w tym rejonie konieczne jest ich prowadzenie pod nadzorem służb konserwatorskich.

BIBLIOGRAFIA

Borowski G., Grześkowiak M., Jarysz P. 2012, *Sprawozdanie z wyprzedzających, ratowniczych badań archeologicznych w miejscowości Święte, gm. Środa Śląska w obrębie stanowisk archeologicznych nr 5/25/78-25 AZP i 9/29/78-25 AZP*, archiwum Muzeum Regionalnego w Środzie Śląskiej (maszynopis)

DZIENNIK BADAŃ ARCHEOLOGICZNYCH

6.04.2012 r.

Wytyczenie wykopów archeologicznych na badanym terenie zgodnie z programem badań zatwierdzonym przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu. Badania sondażowe w obrębie wyznaczonego sondażu nr I. Wykonanie dokumentacji archeologicznej.

10.04.2012 r.

Badania sondażowe w obrębie wyznaczonego sondażu nr II i III. Nadzór nad pracami sprzętu mechanicznego na długości około 250 m każdego sondażu w części wschodniej. Wykonanie dokumentacji archeologicznej.

11.04.2012 r.

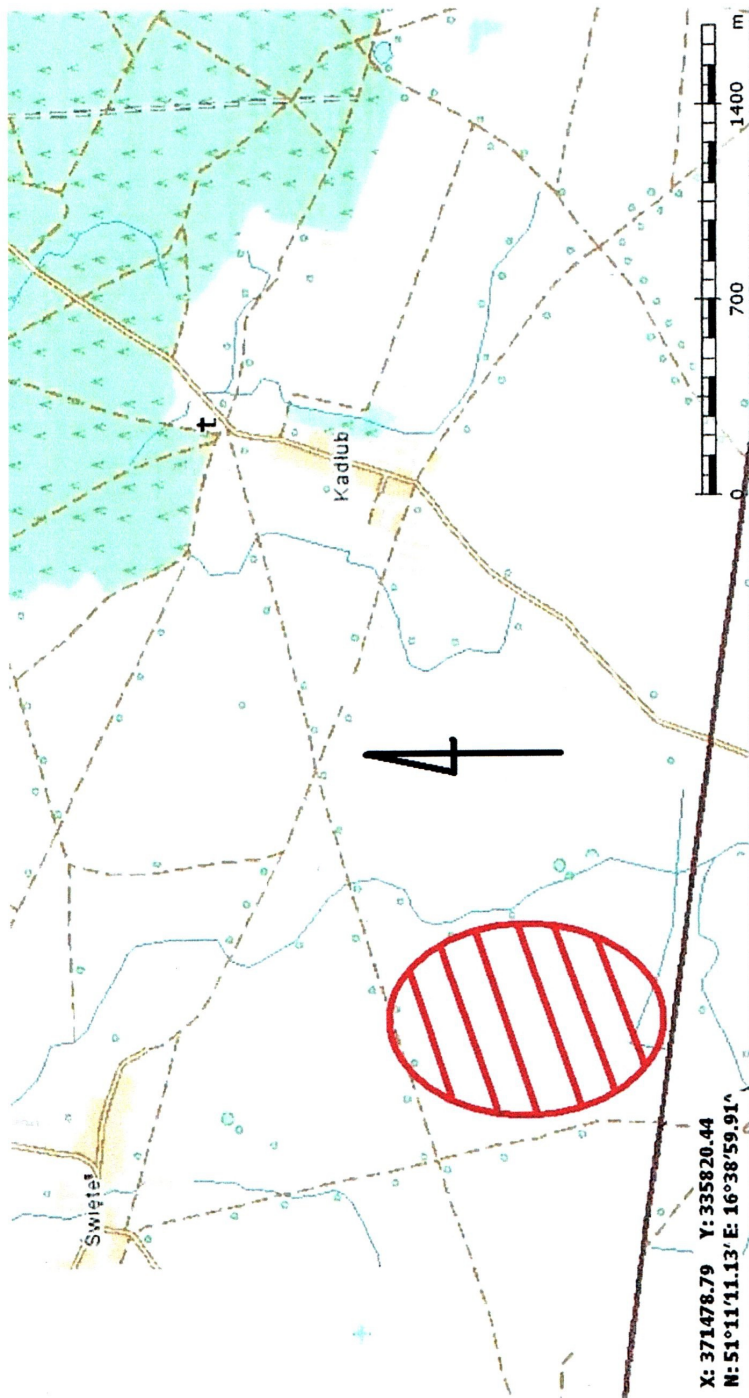
Badania sondażowe w obrębie wyznaczonego sondażu nr II i III. Nadzór nad pracami sprzętu mechanicznego na długości około 250 m każdego sondażu w części zachodniej. Wykonanie dokumentacji archeologicznej.

12.04.2012 r.

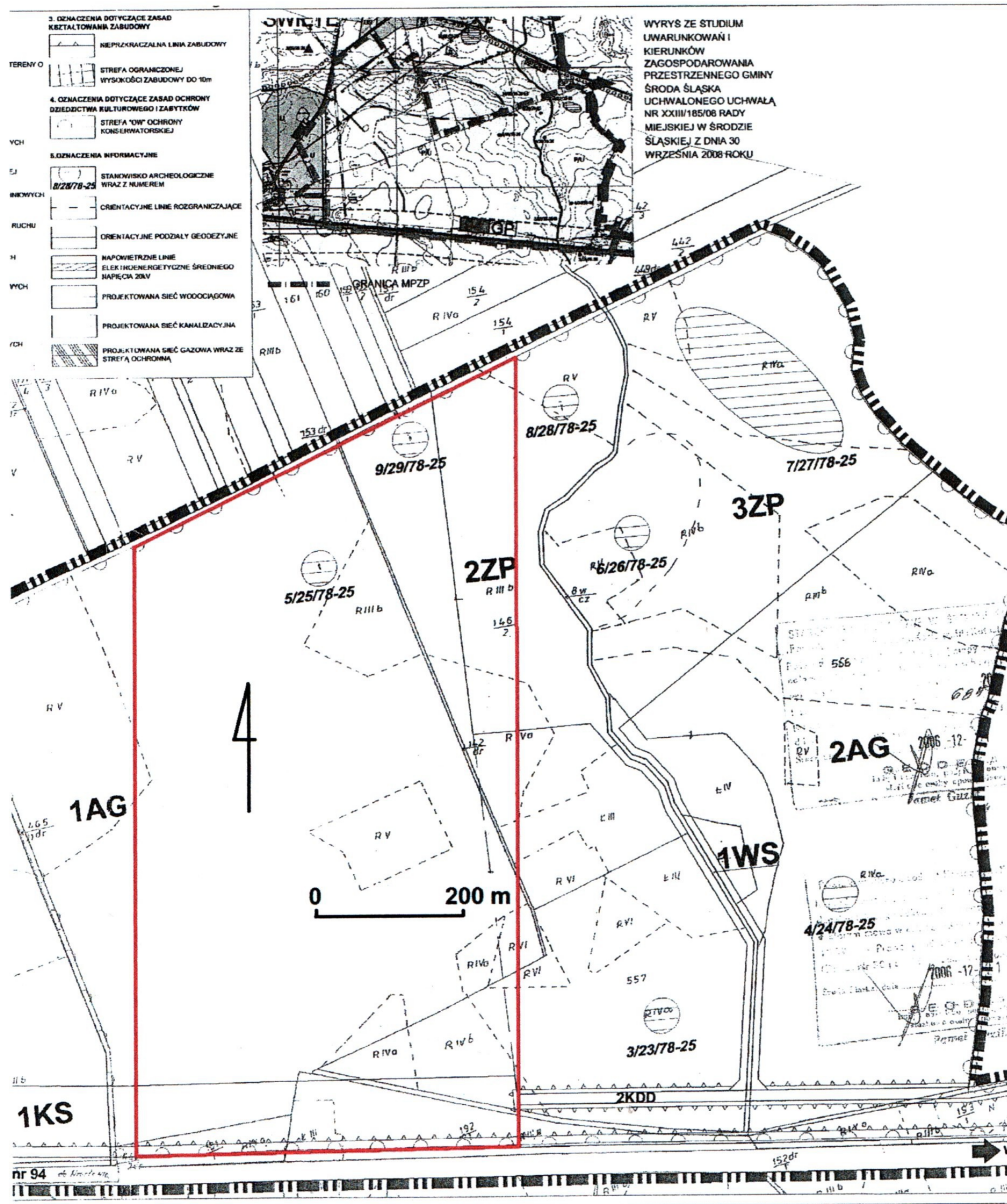
Badania sondażowe w obrębie wyznaczonego sondażu nr IV i V. Nadzór nad pracami sprzętu mechanicznego na długości około 250 m każdego sondażu w części wschodniej. Wykonanie dokumentacji archeologicznej.

13.04.2012 r.

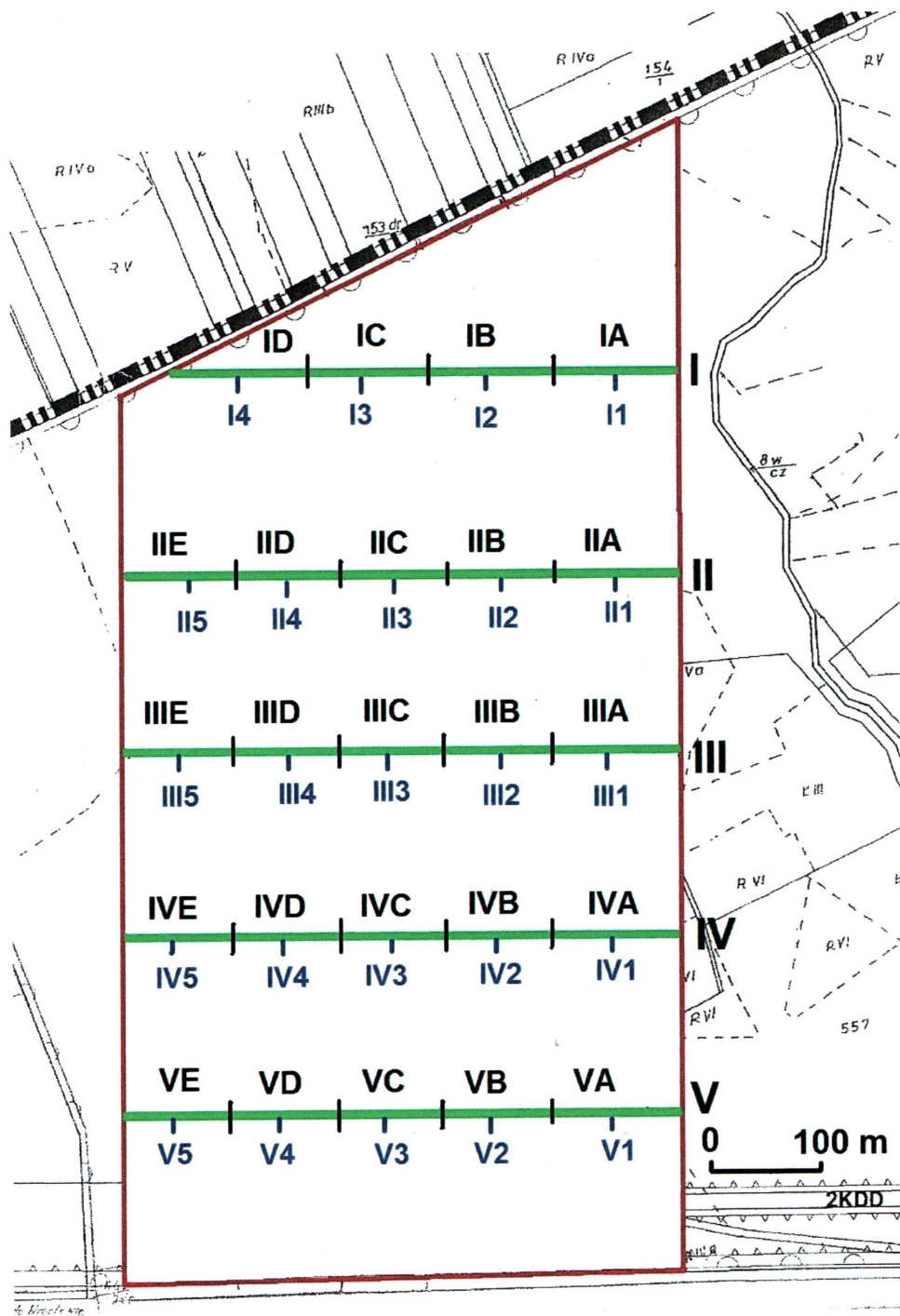
Badania sondażowe w obrębie wyznaczonego sondażu nr IV i V. Nadzór nad pracami sprzętu mechanicznego na długości około 250 m każdego sondażu w części zachodniej. Wykonanie dokumentacji archeologicznej. Zakończenie badań sondażowych.

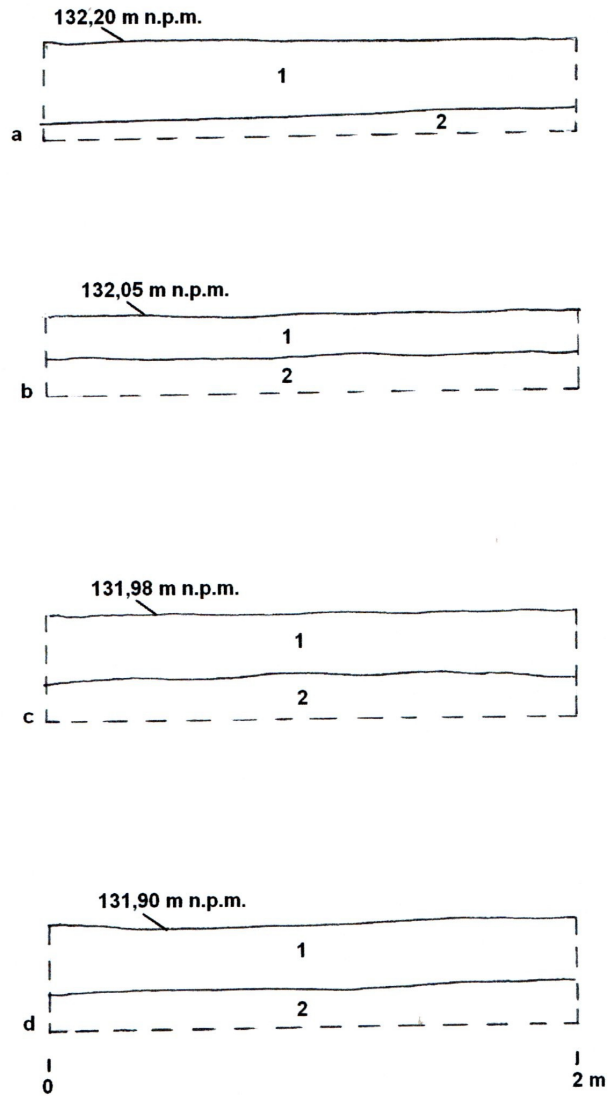
ryc. 1
Orientacyjna lokalizacja obszaru badań archeologicznych (kolor czerwony)

ryc. 2
Obszar badań archeologicznych (kolor czerwony) i lokalizacja stanowisk archeologicznych na terenie i w sąsiedztwie obszaru badań

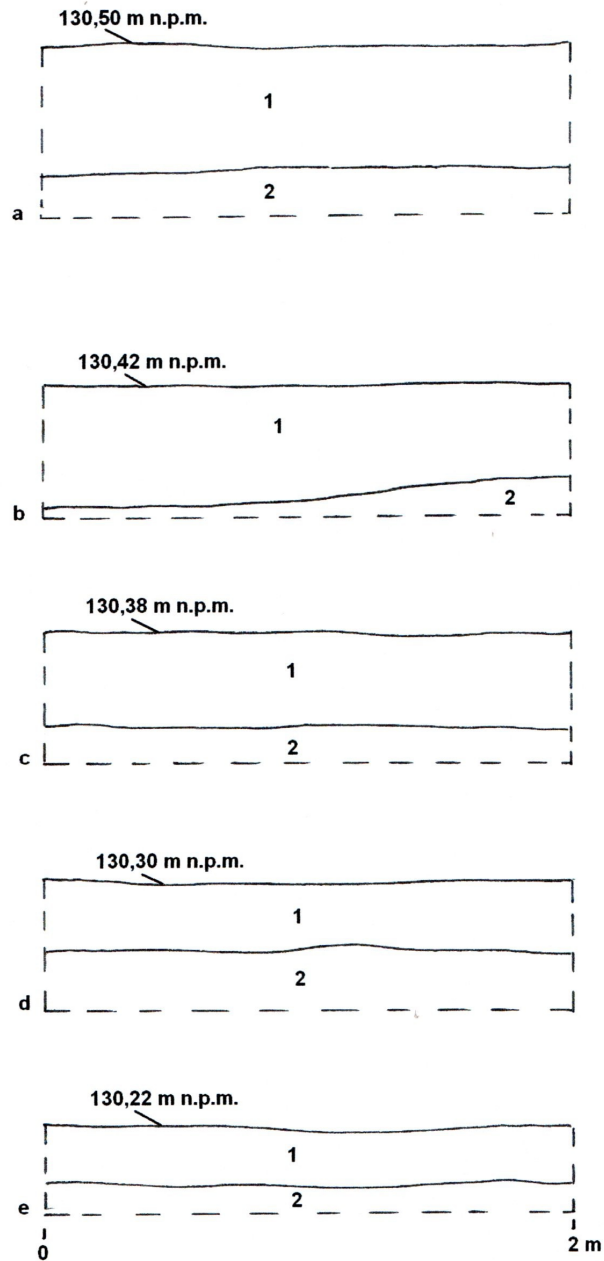

ryc. 3
 Zakres badań sondazowych: lokalizacja szurfów archeologicznych (kolor zielony)
 z podziałem na dokumentowane odcinki oraz miejsca rejestracji profili (kolor niebieski)

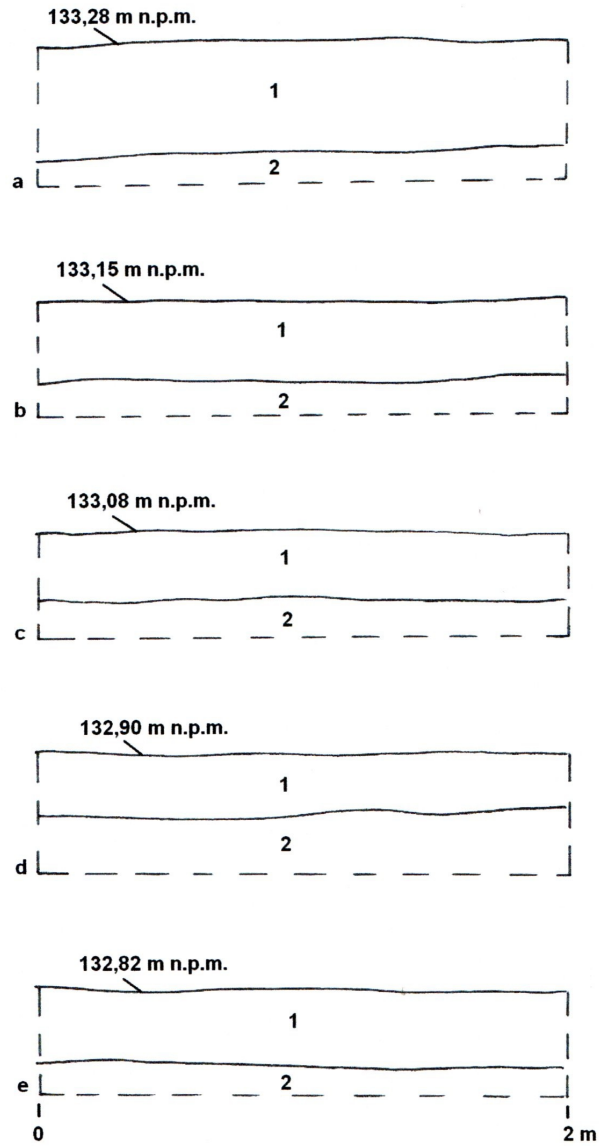

ryc. 4

Układy nawarstwień zarejestrowanych w profilach: a – I.1; b – I.2; c – I.3; d – I.4.
 Oznaczenia jednostek stratygraficznych: 1 – ziemia orna; 2 – żółty, żółto-szary, miejscami
 gliniasty piach ze żwirem

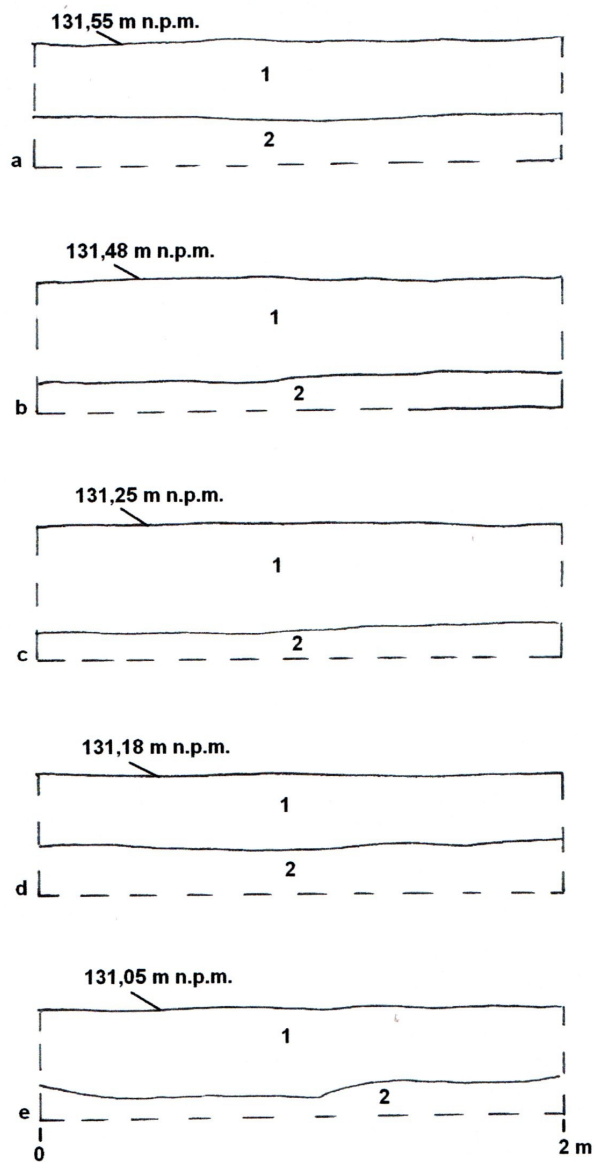

ryc. 5
 Układy nawarstwień zarejestrowanych w profilach: a – II.1; b – II.2; c – II.3; d – II.4; e – II.5.
 Oznaczenia jednostek stratygraficznych: 1 – ziemia orna; 2 – żółty, żółto-szary, miejscami
 gliniasty piach ze żwirem

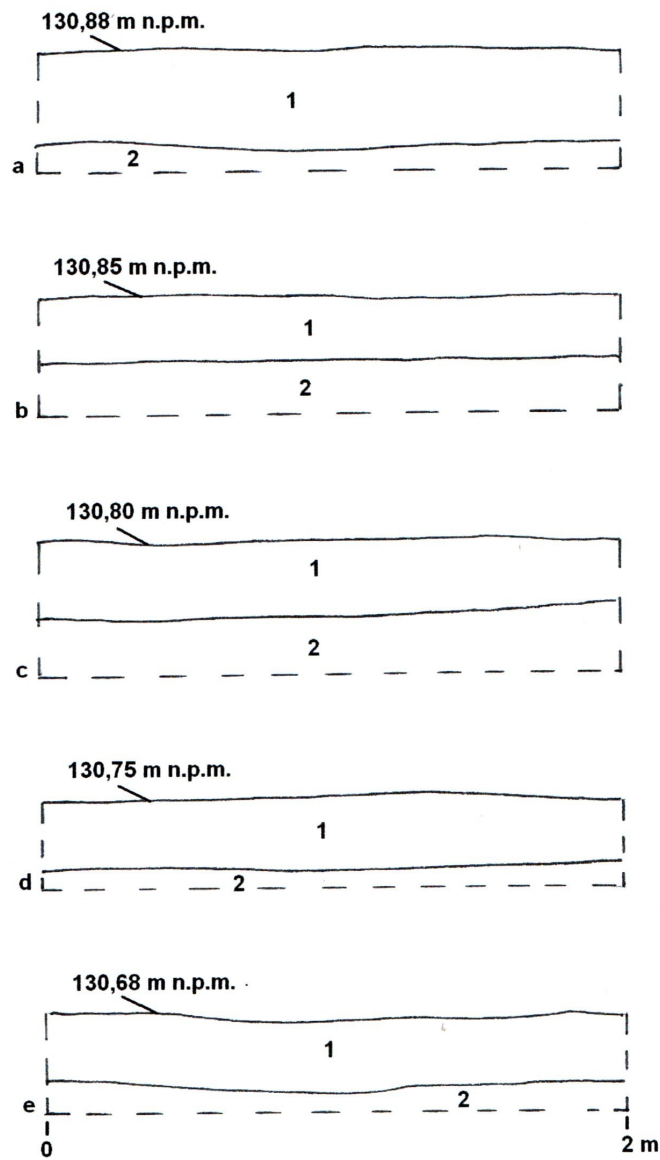
ryc. 6

Układy nawarstwień zarejestrowanych w profilach:
 a – III.1; b – III.2; c – III.3; d – III.4; e – III.5.
 Oznaczenia jednostek stratygraficznych: 1 – ziemia orna; 2 – żółty, żółto-szary, miejscami
 gliniasty piach ze żwirem

ryc. 7

Układy nawarstwień zarejestrowanych w profilach:
 a – IV.1; b – IV.2; c – IV.3; d – IV.4; e – IV.5.
 Oznaczenia jednostek stratygraficznych: 1 – ziemia orna; 2 – żółty, żółto-szary, miejscami
 gliniasty piach ze żwirem

ryc. 8

Układy nawarstwień zarejestrowanych w profilach:
 a – V.1; b – V.2; c – V.3; d – V.4; e – V.5.

Oznaczenia jednostek stratygraficznych: 1 – ziemia orna; 2 – żółty, żółto-szary, miejscami gliniasty piach ze żwirem

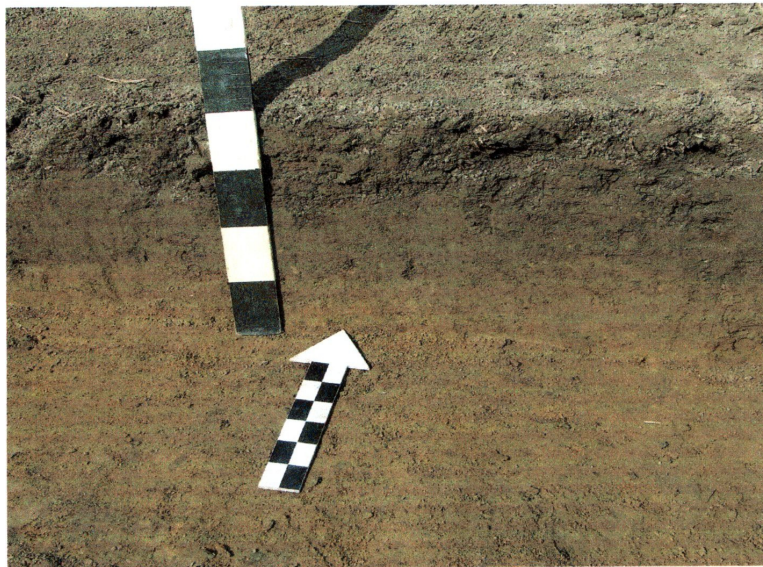
fol. 1 Rozpoczęcie prac badawczych – szurf I, odcinek IA. Widok od strony północnej

fol. 2 Prace na odcinku IA. Widok od strony wschodniej

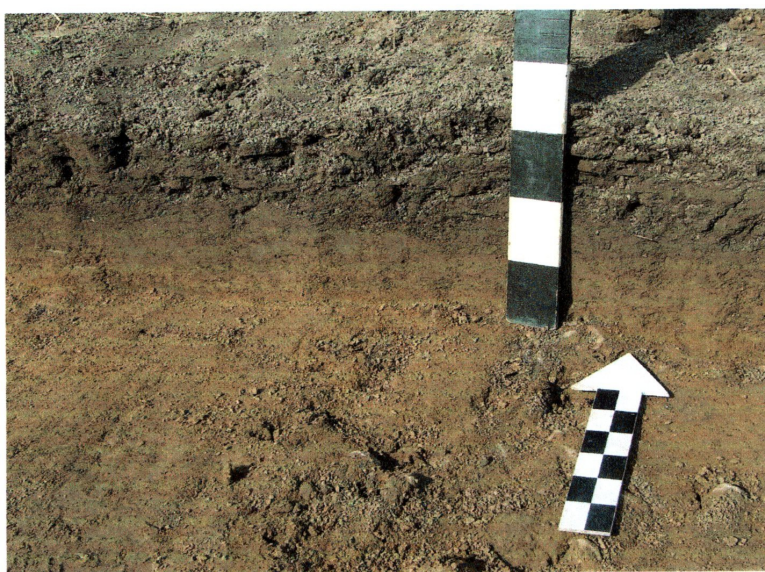
fot. 3 Odcinek IA. Widok od strony wschodniej

fot. 4 Profil I.1

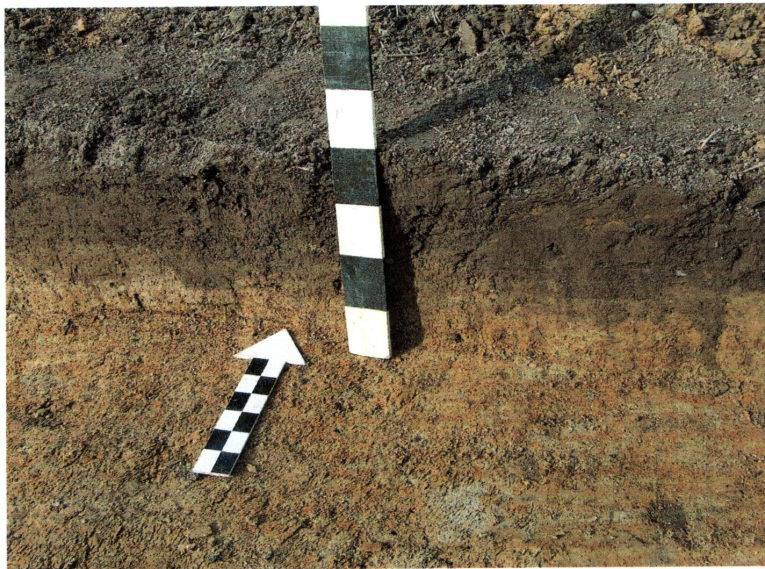
fot. 5 Odcinek IB. Widok od strony wschodniej

fot. 6 Profil I.2

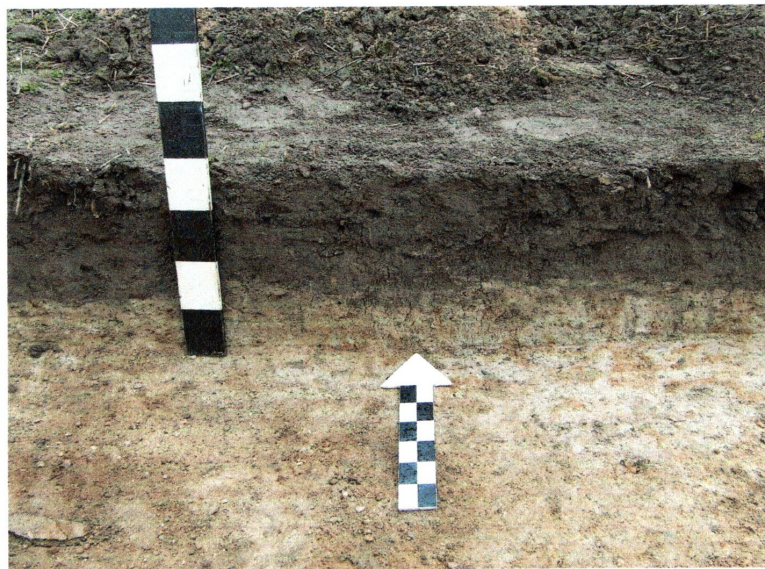
fot. 7 Odcinek IC

fot. 8 Profil I.3

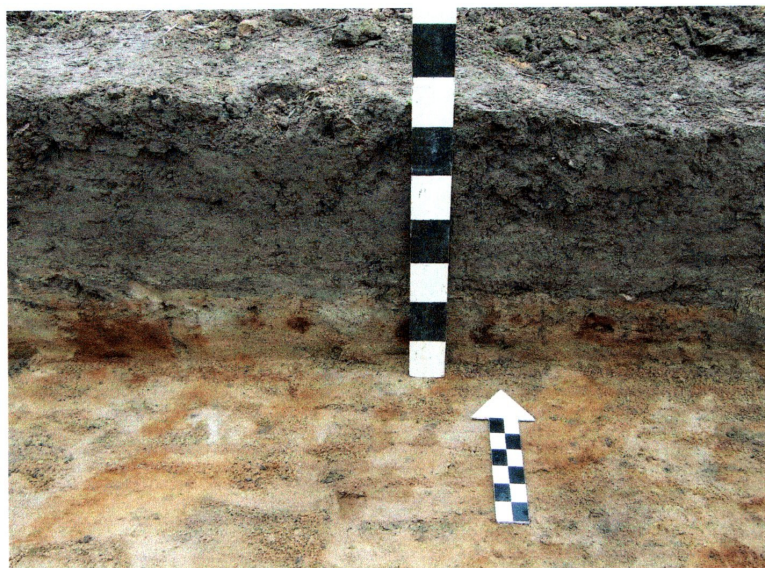
fot. 9 Odcinek ID. Widok od strony zachodniej

fot. 10 Profil I.4

fol. 11 Odcinek IIA. Widok od strony wschodniej

fol. 12 Profil II.1

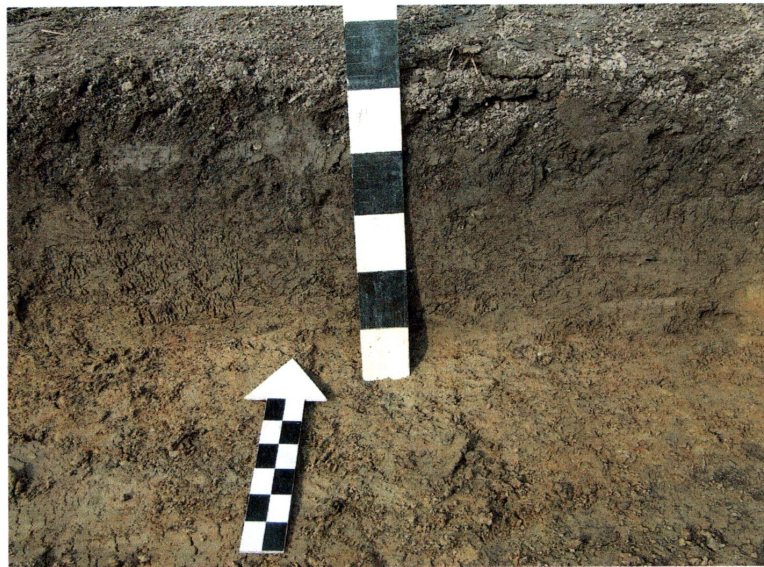
fol. 13 Odcinek IIB. Widok od strony wschodniej

fol. 14 Profil II.2

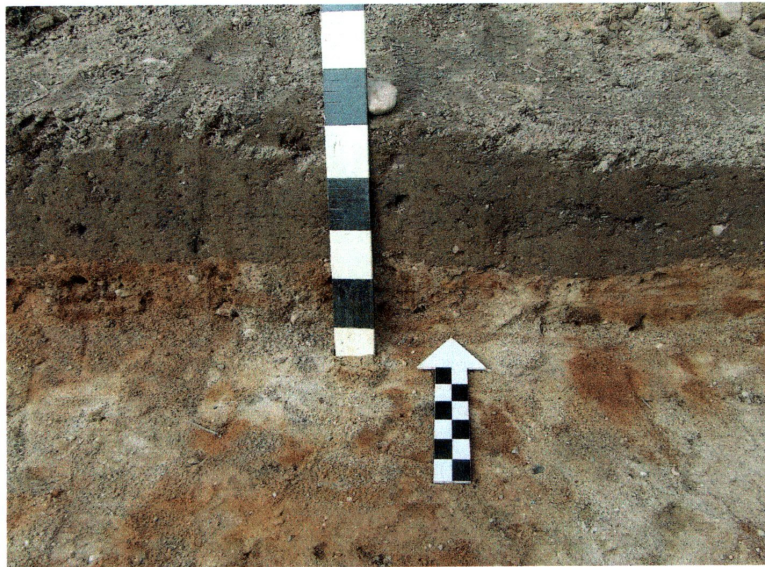
fol. 15 Odcinek IIC. Widok od strony wschodniej

fol. 16 Profil II.3

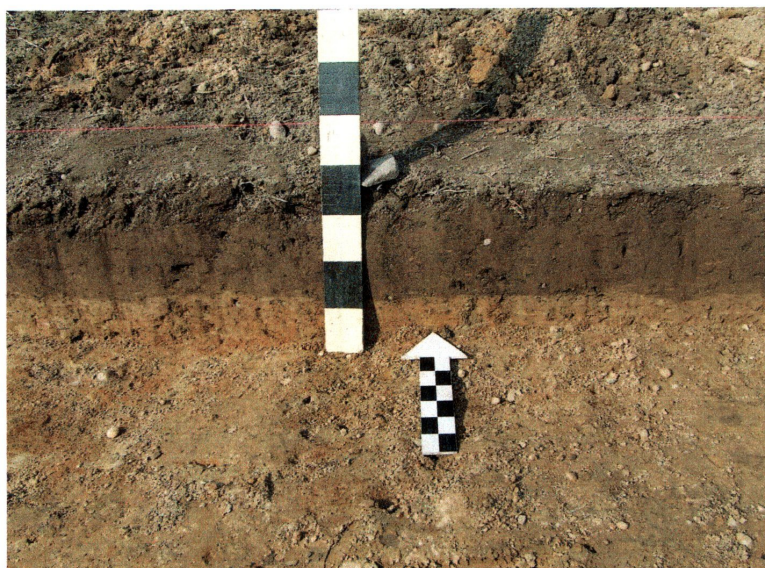
fol. 17 Odcinek IID. Widok od strony wschodniej

fol. 18 Profil II.4

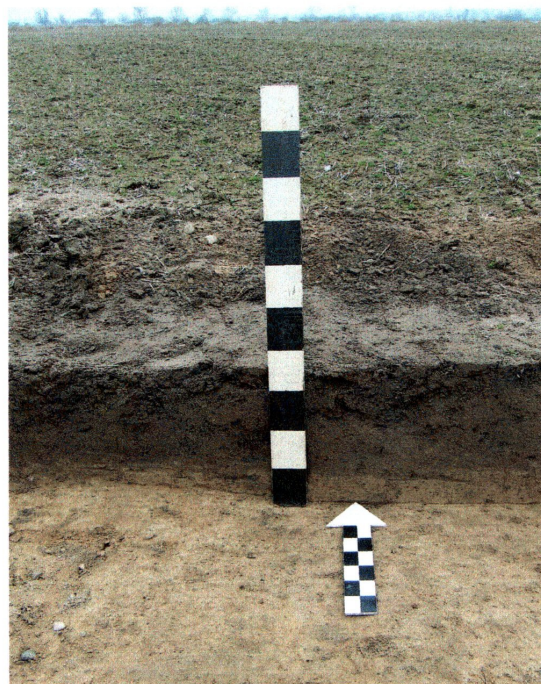
fol. 19 Odcinek IIE. Widok od strony wschodniej

fol. 20 Profil II.5

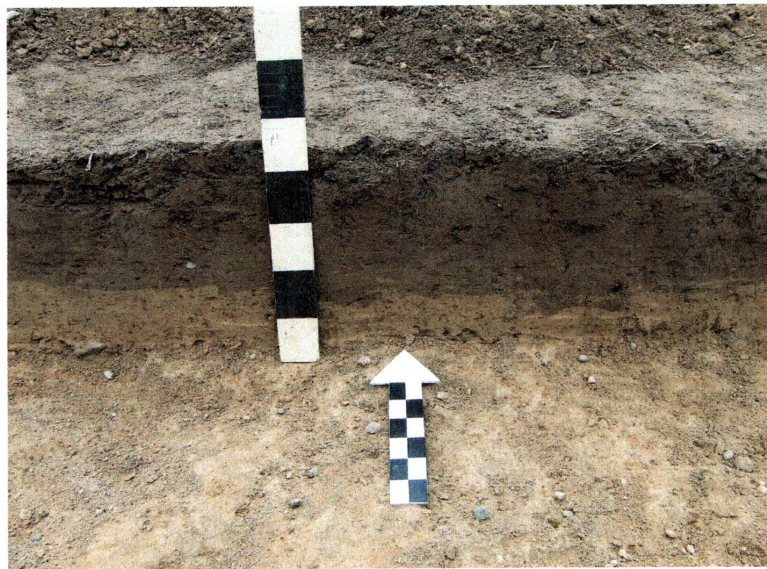
fot. 21 Odcinek IIIA. Widok od strony wschodniej

fot. 22 Profil III.1

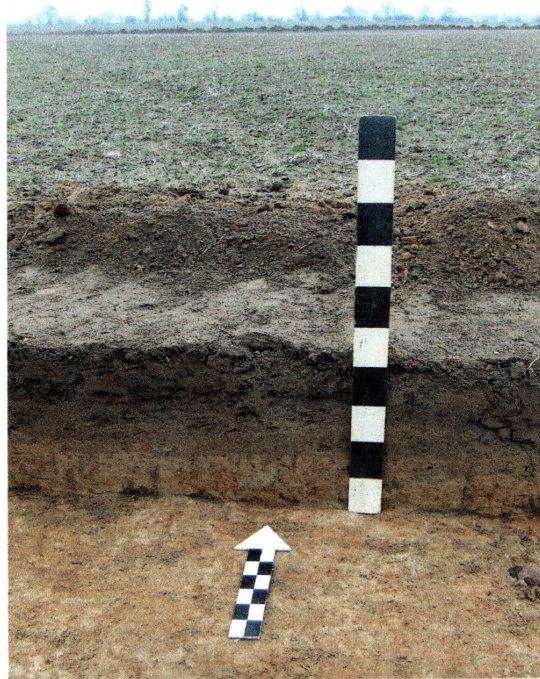
fot. 23 Odcinek IIIB. Widok od strony wschodniej

fot. 24 Profil III.2

fot. 25 Odcinek III C. Widok od strony wschodniej

fot. 26 Profil III.3

fot. 27 Odcinek IIID. Widok od strony wschodniej

fot. 28 Profil III.4

fot. 29 Odcinek IIIE. Widok od strony zachodniej

fot. 30 Profil III.5

fol. 31 Szurf III. Widok ogólny od strony zachodniej

fol. 32 Obszar badań. Widok ogólny od strony północnej

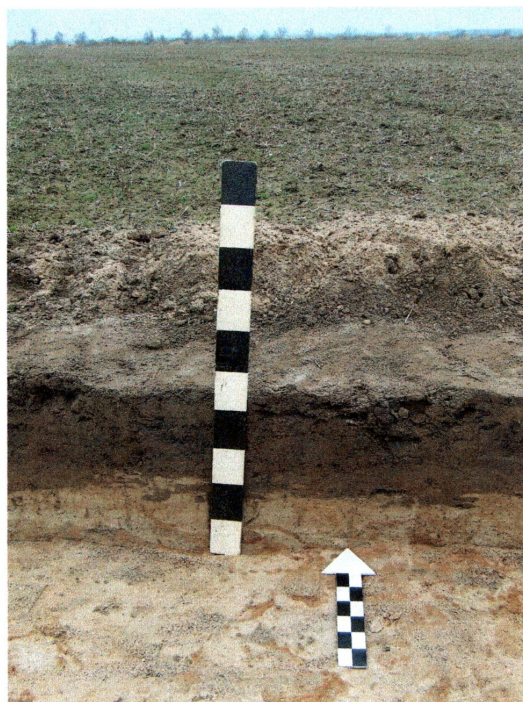
fot. 33 Początek prac w obrębie szurfu IV

fot. 34 Prace przy doczyszczaniu powierzchni odcinka IVA

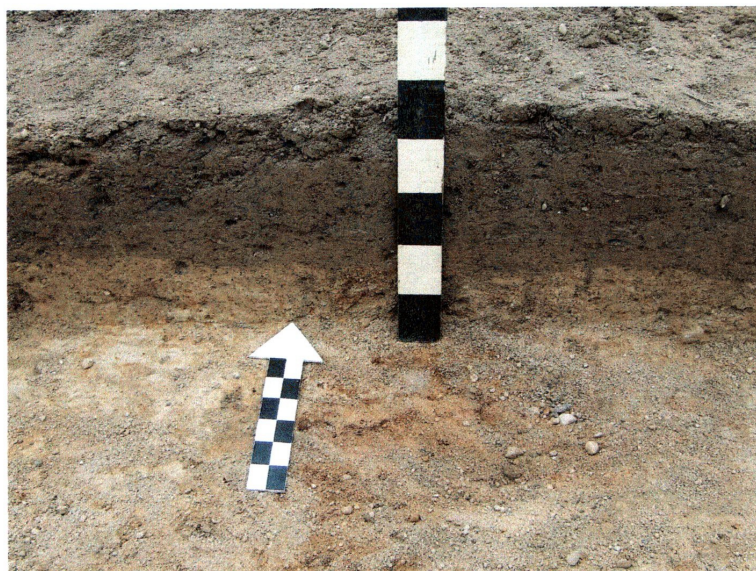
fot. 35 Odcinek IVA. Widok od strony wschodniej

fot. 36 Profil IV.1

fot. 37 Odcinek IVB. Widok od strony wschodniej

fot. 38 Profil IV.2

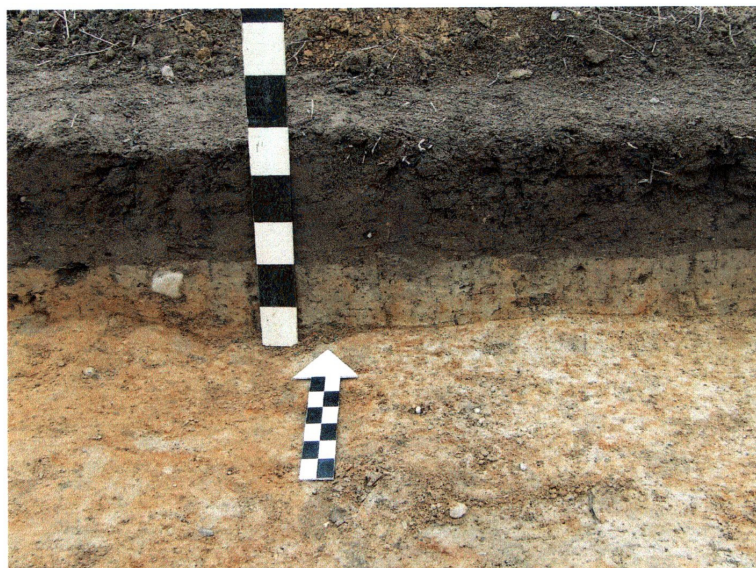
fot. 39 Odcinek IVC. Widok od strony wschodniej

fot. 40 Profil IV.3

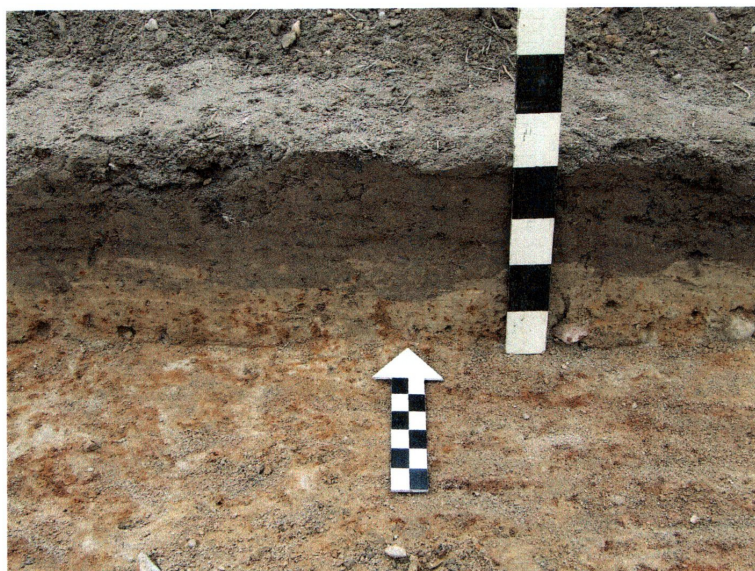
fol. 41 Odcinek IVD. Widok od strony wschodniej

fol. 42 Profil IV.4

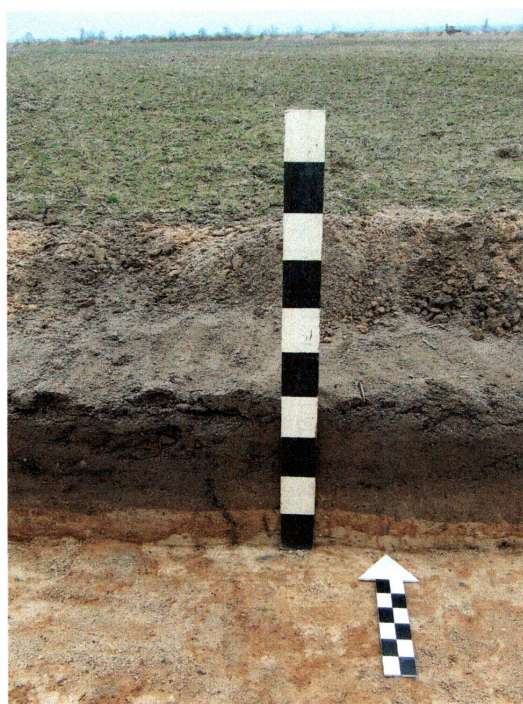
fol. 43 Odcinek IVE. Widok od strony wschodniej

fol. 44 Profil IV.5

fot. 45 Odcinek VA. Widok od strony wschodniej

fot. 46 Profil V.1

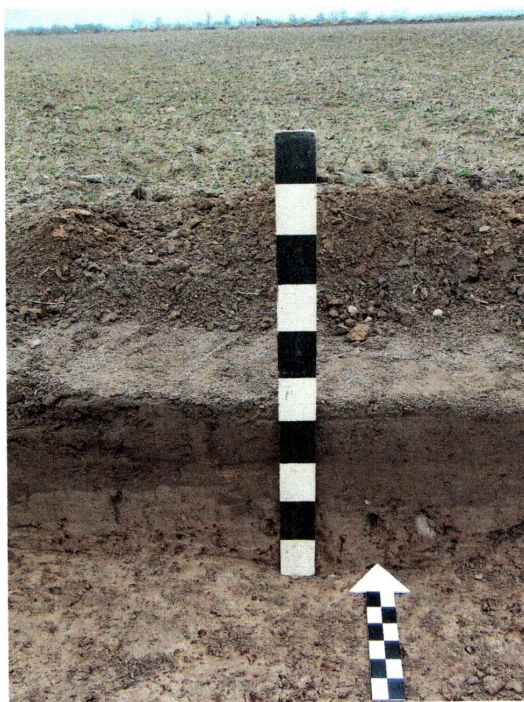
fol. 47 Odcinek VB. Widok od strony wschodniej

fol. 48 Profil V.2

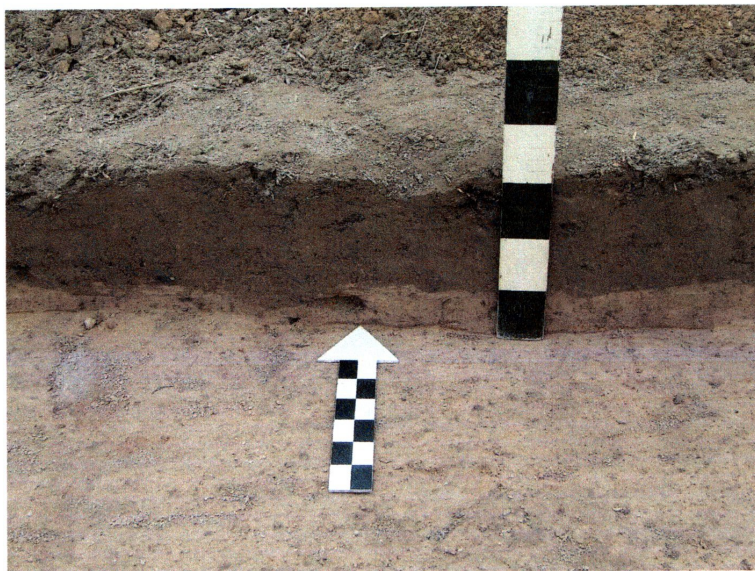
fot. 49 Odcinek VC. Widok od strony wschodniej

fot. 50 Profil V.3

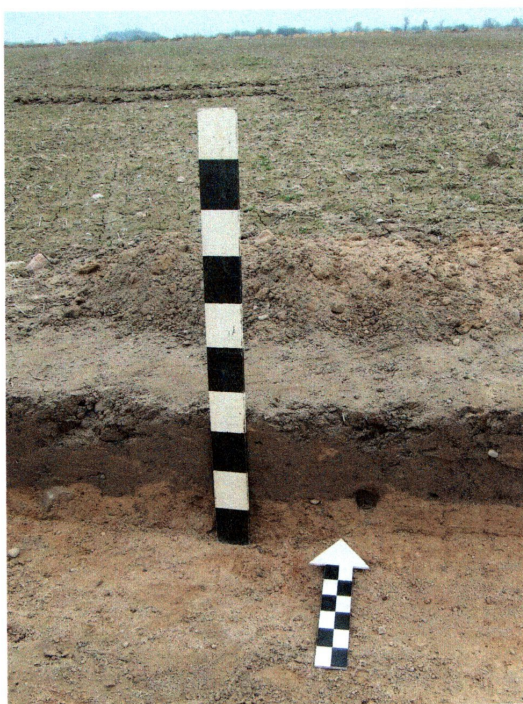
fot. 51 Odcinek VD. Widok od strony zachodniej

fot. 52 Profil V.4

fot. 53 Odcinek VE. Widok od strony wschodniej

fot. 54 Profil V.5